Raadsvoorstel

Raadsvergadering	**Eenheid en opsteller**
7 maart 2022	Diverse Arno Kleine Staarman Hanneke Postma
Commissie	
14 februari 2022	**Portefeuillehouder**
	M.A. Schipper/
	M. Sanderse
	Programma
	Implementatie Omgevingswet

Onderwerp
Besluitvorming rondom inwerkingtreding Omgevingswet: bindend adviesrecht en participatie

Voorstel

1. De bijgevoegde lijst 1 met activiteiten, waarvoor advies van de gemeenteraad nodig is bij initiatieven die niet in het omgevingsplan passen, conform artikel 16.15a lid b onder 1 Omgevingswet, vast te stellen **(bindend adviesrecht)**.
2. De bijgevoegde lijst 1 van gevallen waar participatie als indieningsvereiste geldt, vast te stellen **(participatieplicht)**.
3. Kennisnemen van de bijgevoegde toolbox participatie Omgevingswet.
4. De bijgevoegde aanvulling op de Participatiecode Hattem vast te stellen.
5. De lijst genoemd onder 1 **(bindend adviesrecht en participatie als indieningsvereiste)** in werking te laten treden met ingang van de datum waarop de Omgevingswet in werking treedt.

Inleiding

Op 1 juli 2022 treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking. Met deze wet worden de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigd en samengevoegd.

Met dit raadsvoorstel wordt een aantal stappen op het gebied van samenwerking tussen de raad, het college en de inwoner integraal opgepakt. Het gaat om het aanwijzen van gevallen

waarin u als raad advies wil geven bij een afwijking op het omgevingsplan (bindend adviesrecht), helderheid bij initiatieven waar participatie verplicht is of alleen gestimuleerd wordt en een toolbox voor ruimtelijke initiatieven onder de Omgevingswet.

Huidige situatie: verklaring van geen bedenkingen
In de huidige regelgeving (Wabo) geldt dat bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning die in strijd is met het bestemmingsplan en die niet verleend kan worden met een binnenplanse afwijking of met een kruimelvergunning (artikel 4 van bijlage II van Besluit omgevingsrecht), de uitgebreide procedure van toepassing is. Daarover besluit de raad met een zogenoemde "verklaring van geen bedenkingen", waarna het college van burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning kan verlenen.

Omgevingswet: bindend adviesrecht
Het bindend adviesrecht lijkt veel op de huidige verklaring van geen bedenkingen (VVGB). Maar dan andersom. De verklaring van geen bedenkingen vervalt voor de omgevingsvergunningaanvragen die ingediend worden onder de Omgevingswet. Daarvoor in de plaats komt het adviesrecht van de raad voor bepaalde buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. De gemeenteraad adviseert over die buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, waarvan de raad zelf heeft vastgelegd hiervoor gebruik te willen maken van het adviesrecht. Dit advies is bindend, dus ons college kan een dergelijke aanvraag in dat geval niet zelfstandig afdoen. Bij dit besluit is lijst 1 toegevoegd met activiteiten waar het adviesrecht van de raad voor zou kunnen gelden.

Participatie binnen de Omgevingswet
Participatie is belangrijk binnen de Omgevingswet. Het betrekken van de omgeving maakt een initiatief vaak beter en kan zorgen voor meer begrip of draagvlak. Participatie is niet in alle gevallen verplicht, maar we stimuleren het wel altijd. Om een concrete invulling te geven aan de eisen die de wet stelt aan participatie, is een toevoeging geschreven op de Hattemse Participatiecode. Bij deze toevoeging hoort een toolbox waar initiatiefnemers mee aan de slag kunnen. Deze vindt u als bijlage bij dit besluit.

Beoogd effect
Met het nemen van deze besluiten zet u als raad belangrijke stappen in het proces om klaar te zijn voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De opbrengst:

- Een lijst met gevallen en categorieën waar de raad een bindend advies over uitbrengt en waar participatie een indieningsvereiste is.

- Een aanvulling op de Participatiecode van Hattem, met een concrete invulling en kaders voor participatie binnen de Omgevingswet (voor zowel de verplichte als de niet verplichte participatie) Hiermee kunnen initiatiefnemers aan de slag om hun omgeving te betrekken bij een plan of activiteit.

Bevoegdheid/Juridisch kader
Wabo, Besluit Omgevingsrecht en de Omgevingswet.

Eerdere besluitvorming en kaders
Besluit Participatiecode Hattem - versie 30 maart 2017

Argumenten

1. Verklaring van geen bedenkingen vervalt: bindend adviesrecht
Onder de Omgevingswet kunnen vergunningen verleend worden voor zogeheten buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Daardoor kan – ondanks strijd met het Omgevingsplan – toch een vergunning worden verleend door het college. Onder de Omgevingswet vervalt de huidige Verklaring van geen bedenkingen voor omgevingsvergunningaanvragen en werkt het precies omgekeerd. Dan wijst de gemeenteraad gevallen aan waarin wel een advies nodig is van de raad, om af te wijken van het omgevingsplan (artikel 16.15a onder b Omgevingswet). Het adviesrecht van de gemeenteraad is een bindend advies. Het college mag daar niet van afwijken.
De raad kan een aantal categorieën aanwijzen van gevallen waar het college de raad om bindend advies moet vragen. Dit betreft alleen de initiatieven die via een omgevingsvergunning worden verleend en waarvoor het college bevoegd gezag is. Voor de niet-aangewezen gevallen vervalt het adviesrecht; dan gaat de raad er niet over.

2. Huidige kruimelregeling komt te vervallen
De kruimelregeling is een lijst van gevallen, waarmee door middel van de reguliere vergunningprocedure van 8 weken, vergunning kan worden verleend om af te wijken van het bestemmingsplan. De kruimelgevallen zijn opgenomen in artikel 4 van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht (Bor). Binnen de huidige wetgeving is het college het bevoegd gezag hiervoor. Deze lijst komt te vervallen onder de Omgevingswet. Vanaf dan is er voor de activiteiten uit de kruimellijst sprake van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Om de huidige werkwijze te continueren, wordt voorgesteld om ook de huidige kruimellijst te blijven handhaven waarbij de bevoegdheid door het college wordt uitgeoefend.

3. Huidige werkwijze voortzetten
Geeft uw raad niet aan bij welke categorieën bindend adviesrecht van toepassing is, dan betekent dit dat bij alle aanvragen voor een omgevingsvergunning, waarbij afgeweken wordt van het (tijdelijke) omgevingsplan, het college de bevoegdheid heeft deze te verlenen. Zonder tussenkomst van de raad. Het voorstel is om de huidige werkwijze qua bevoegdheidsverdeling tussen raad en college onder de Omgevingswet voort te zetten.

Daarom stellen wij uw raad voor om het volgende besluit te nemen: bij alle aanvragen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit wordt de raad om bindend advies gevraagd, tenzij het gaat om aanvragen die vallen binnen de huidige kruimelregeling, zoals opgenomen in artikel 4, bijlage II van het Besluit omgevingsrecht.

Deze voorgestelde werkwijze sluit niet aan bij de doelstelling van de Omgevingswet, namelijk dat alleen in specifieke gevallen het bindend adviesrecht wordt toegepast. Toch is het voorstel om in de periode tot eind 2023 de huidige werkwijze te handhaven en voor die tijd te evalueren. Wanneer de gemeenteraad daar behoefte aan heeft, wordt op verzoek van de raad de werkwijze eerder geëvalueerd en waar nodig gewijzigd. Met dit voorstel blijft de huidige verdeling van bevoegdheden tussen college en raad hetzelfde.

4. De Omgevingswet: rolverdeling gemeenteraad en college
In essentie blijft de rolverdeling tussen de gemeenteraad en het college na de inwerkingtreding van de Omgevingswet onveranderd. In de huidige situatie stelt de gemeenteraad kaders vast, geeft het college uitvoering aan deze kaders en toetst zij of initiatieven passen binnen de door de gemeenteraad vastgestelde kaders. Daarnaast houdt de gemeenteraad gedurende het beleids- en besluitvormingsproces een vinger aan de pols en stuurt op de gewenste doelen. Deze rolverdeling wordt met de komst van de Omgevingswet niet anders. Ook in de nieuwe situatie is het college het bevoegd gezag voor het besluiten over de omgevingsvergunning.

5. Eenvoudigere en snellere procedures
De gemeenteraad moet bij het bepalen van de gevallen waarin bindend advies van de raad vereist is meewegen dat de Omgevingswet als doel heeft om besluitvorming over initiatieven sneller en overzichtelijker te laten verlopen. Ook bij afwijkingen van het omgevingsplan is de reguliere procedure van toepassing (in principe 8 weken (optioneel 6 weken verlenging), nu is dit nog 26 weken). Hoewel er enkele gevallen zijn waarbij de termijn kan worden verlengd (onder meer op verzoek van aanvrager) is de planning van de raadscyclus – en daarmee het agenderen in de gemeenteraad – geen reden om de procedure te verlengen. Dit betekent dat ook de raad binnen deze termijn een advies uit moet brengen. Juist daarom is het zinvol dat u vooraf bepaald waar u een rol voor u als raad ziet weggelegd. Deze nieuwe werkwijze vraagt flexibiliteit van de raad als het gaat om de vergadercyclus. Na de gemeenteraadsverkiezingen zal met de nieuwe raad worden bezien of deze werkwijze volstaat of dat er bijvoorbeeld een hoorcommissie gewenst is. Als u als raad een hoorcommissie wenst, kunt u nu hier ook al over besluiten.

6. Aanvullen Participatiecode
Participatie is belangrijk binnen de Omgevingswet. Het betrekken van de omgeving maakt een initiatief vaak beter en kan zorgen voor meer begrip of draagvlak. Participatie is niet in alle gevallen verplicht, maar we stimuleren het wel altijd. De huidige kaders voor participatie zijn vastgelegd in de Hattemse Participatiecode. Omdat binnen de Omgevingswet participatie ook belangrijk is, is er een toevoeging geschreven op de Participatiecode. Hiermee geven we een concrete invulling aan de eisen die de Omgevingswet stelt aan participatie en bouwen we door op de al bestaande kaders voor participatie.

Het uitgangspunt: we kiezen in Hattem voor 3 categorieën als het gaat om participatie:
1. Initiatief valt binnen het Omgevingsplan, participatie is niet verplicht maar wel wordt initiatiefnemers aangeraden om een bepaalde vorm van participatie te doen. Denk aan het informeren van de buren.
2. Initiatief valt buiten het Omgevingsplan, een lichte vorm van participatie wordt gestimuleerd. Het is geen indieningsvereiste. Het gaat hier om initiatieven binnen de huidige regeling. Zie bijgevoegde lijst 1.
3. Initiatief valt buiten het Omgevingsplan en participatie is een indieningsvereiste. Omdat de activiteiten waarover de raad bindend adviesrecht heeft, vaak activiteiten zijn met grote impact op de omgeving of de samenleving, geldt daarvoor participatie als indieningsvereiste. Zie bijgevoegde lijst 1.

Kanttekeningen
1. De lijst kan na de inwerkingtreding van de Omgevingswet aangepast worden, als blijkt dat er behoefte is aan aanvulling en/of wijziging van de lijst voor bindend adviesrecht en participatie als indieningsvereiste.
2. Het opstellen van een omgevingsplan voor Hattem leidt mogelijk ook tot aanpassingen in deze lijst.
3. Als de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt uitgesteld, betekent dit dat de voorgestelde bevoegdheidsverdeling nog niet in werking treedt. Vooralsnog gaan we uit van 1 juli 2022.
4. Op grond van de Omgevingswet is de afdoeningstermijn voor omgevingsaanvragen voor buitenplanse activiteiten 8 weken (met de mogelijkheid dit eenmaal met 6 weken te verlengen). Dit kan gevolgen hebben voor de vergadercyclus van de raad.
5. Het college kan de uitgebreide besluitvormingsprocedure van 26 weken van toepassing verklaren, als het gaat om een activiteit die aanzienlijke gevolgen heeft of kan hebben voor de fysieke leefomgeving. Of waar naar verwachting verschillende belanghebbenden bedenkingen bij hebben.

Financiën
De verwachting is dat dit voorstel geen financiële gevolgen zal hebben. De gevolgen van de bevoegdheidsverdeling zullen worden gemonitord. Eventuele financiële gevolgen worden in beeld gebracht.

Communicatie en participatie
Publicatie van dit raadsbesluit vindt plaats op overheid.nl en in De Hattemer. Wat betreft de participatie: hiervoor wordt een communicatiestrategie opgesteld. Initiatiefnemers worden waar mogelijk ondersteunt (met de toolbox en op het online platform samenhattem.nl).

Uitvoering
De uitvoering vindt plaats vanaf de datum dat de Omgevingswet ingaat. Er kan pas vanaf dat moment gebruik worden gemaakt. Op dit moment is dat 1 juli 2022. Voorgesteld wordt nadat ervaring is opgedaan met de bevoegdheidsverdeling en de aanvulling op de Participatiecode, deze eind 2023 te evalueren.

Hattem, 1 februari 2022
Het college van burgemeester en wethouders van Hattem,
de secretaris, de burgemeester,